

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

27

maja 2018

niedziela

18:00

NFM, Sala Czerwona

Haydn według Bałaty

Agnieszka Franków-Żelazny – dyrygent

Marek Bałata – wokół, producent muzyczny

Tadeusz Leśniak – aranżacja, instrumenty klawiszowe

Piotr Matusik – fortepian, instrumenty klawiszowe

Józef Michalik – kontrabas

Bartosz Staromiejski – perkusja

Szymon Kamykowski – saksofon sopranowy i tenorowy

Łukasz Kurzydło – instrumenty perkusyjne

Instrumentaliści zespołów NFM

Chór NFM

Program:

Joseph Haydn (1732–1809) *Msza B-dur* Hob. XXII:7 „Kleine Orgelmesse”
w opracowaniu Tadeusza Leśniaka

I Kyrie

II Gloria

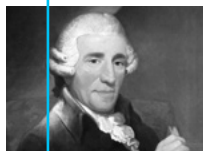
III Credo

IV Sanctus

V Benedictus

VI Agnus Dei

[90']

J. Haydn

OMÓWIENIE

Marek Bałata to wybitny wokalista, który do perfekcji opanował technikę improwizacji scatem – polega ona na naśladowaniu głosem dźwięków instrumentów. Jeden z najbardziej rozpoznawalnych artystów polskiej sceny jazzowej wystąpi wraz z Chórem NFM, instrumentalistami zespołów Narodowego Forum Muzyki oraz świetnymi artystami specjalizującymi się w wykonawstwie muzyki jazzowej i rozrywkowej. Brzmienie grupy wzbogacą takie instrumenty, jak gitara basowa, zestaw perkusyjny czy saksofon.

Msza B-dur Hob. XXII:7 Josepha Haydna powstała prawdopodobnie około 1775 r. na zamówienie Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego w Eisenstadt. W ten sposób mnisi chcieli oddać cześć św. Janowi Bożemu (de Deo), założycielowi zakonu bonifratrów. Haydn przyjął zlecenie napisania mszy, ponieważ był blisko związany z tym zakonem. Na początku swojej kariery muzycznej pełnił funkcję pierwszego skrzypka w klasztorze bonifratrów nieopodal Wiednia.

Utwór nosi podtytuł „Kleine Orgelmesse” („Mała msza organowa”) ze względu na solową partię organów w wyjątkowo obszernej części *Benedictus*. Prawykonania dzieła dokonał – wraz z sopranem i chórem – sam kompozytor. Grał on wówczas na świetnie brzmiących, do dziś istniejących i będących w użyciu organach kościoła w Eisenstadt.

Haydn już wcześniej napisał kilka utworów religijnych dedykowanych świętemu Janowi de Deo, jednak *Msza B-dur* to dzieło bardziej rozbudowane w stosunku do poprzednich kompozycji. Składa się z sześciu części, a wyjątkowo krótkimi jak na formę mszy są *Gloria* i *Credo*. Haydn zastosował w tym dziele technikę jednoczesnego wykorzystania różnych tekstów w partiach poszczególnych głosów.

Z okazji 400-lecia istnienia zakonu bonifratrów w Polsce i Szpitala Zakonu Bonifratrów w Krakowie 31 maja 2009 r. w kościele św. Katarzyny w Krakowie odbył się wielki koncert jubileuszowy, który był zwieńczeniem centralnych uroczystości rocznicowych. Wydarzenie to zbiegło się z 200. rocznicą śmierci Josepha Haydna, dlatego na oprawę muzyczną uroczystości wybrano „Kleine Orgelmesse” tego kompozytora. Marek Krobicki, dyrektor Szpitala Zakonu Bonifratrów w Krakowie, zaprosił do współpracy przy tym wydarzeniu Marka Bałatę oraz Tadeusza Leśniaka, którym powierzono dokonanie współczesnej transkrypcji dzieła Haydna.

Podczas dzisiejszego koncertu zabrzmiała właśnie ta wersja, w której utwór zachował oryginalne solowe partie wokalne i chórne, jednakże zostały one wzbogacone przez Marka Bałatę o koloraturowe frazy i partie improwizujące. Forma posiada dopisane i zorkiestrowane przez aranżera interludia, podstawę dla solisty, chóru i orkiestry stanowi zaś znakomita sekcja jazzowa.

Współczesne opracowanie *Mszy B-dur* Haydna to według jego twórców: „[...] próba podkreślenia obecności wciąż prawdziwej, głębokiej i doskonałej sztuki z dalekiej przeszłości we współczesnym świecie. To świadectwo wiary i artystycznego poszukiwania swojego indywidualnego języka tu i teraz, w tematach uniwersalnych i nieprzemijających”.

Agnieszka Franków-Żelazny, fot. Łukasz Rajchert

Agnieszka Franków-Żelazny

Doktor habilitowany sztuk muzycznych, absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wydziału Edukacji Muzycznej i Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu (obecnie wykłada na tej uczelni). Ponadto ukończyła Podyplomowe Studia Chórmistrzowskie na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy oraz Akademię Liderów Kultury na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. W 1999 r. założyła chór „Con Amore” przy Zespole Szkół nr 1 we Wrocławiu. Pełniła też funkcję dyrygenta i kierownika artystycznego Akademickiego Chóru Politechniki Wrocławskiej.

skiej. W 2000 r. powołała do życia Kameralny Chór Akademii Medycznej (obecnie Chór Medici Cantantes), z którym zdobyła wiele nagród i wyróżnień. Od 2006 r. jest dyrektorem artystycznym Chóru NFM. Od stycznia do lipca 2013 r. była opiekunem artystycznym Chóru Polskiego Radia, reaktywując zespół i wprowadzając go na powrót na polską scenę muzyczną. Występowała jako dyrygent lub chórmistrz gościnny wielu polskich i zagranicznych zespołów. Jest pomysłodawczynią i dyrektorem artystycznym Polskiego Narodowego Chóru Młodzieżowego, a także dyrektorem programowym projektu Akademia Chóralna. Pełniła funkcję kuratora priorytetu „Muzyka” Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. W swoim dorobku posiada liczne nagrania płytowe oraz nagrody. Wystąpiła w 19 krajach Europy, w Stanach Zjednoczonych, Izraelu i Brazylii. Przedstawiła ponad 800 utworów chóralnych oraz blisko 200 wokalnoinstrumentalnych.

Marek Bałata, fot. Łukasz Gągulski

Marek Bałata

Improwizujący wokalista jazzowy, specjalizujący się w śpiewaniu scatem. Występował na estradach Europy, Kanady i USA. Przez ponad 18 lat zwyciężał w plebiscycie Jazz Top pisma „Jazz Forum” w kategorii wokalista jazzowy. Wykonuje głównie swoje oryginalne kompozycje, a także transkrypcje utworów F. Chopina, pieśni takich kompozytorów, jak m.in. W. Korcz, Z. Konieczny, A. Zarycki, W. Pawlik czy S. Fiałkowski oraz utwory do filmów autorstwa różnych kompozytorów. Jest producentem muzycz-

nym i wykonawcą jazzowej adaptacji Mszy *Kreolskiej* A. Ramíreza. Występował w musicalowej adaptacji powieści *Sztukmistrz z Lublina* I.B. Singera w teatrach Warszawy i Wrocławia oraz w jej niemieckojęzycznej wersji (*Der Zauberer von Lublin*) w Niemczech i Austrii. Brał również udział w adaptacji *Krwawych godów* (według F.G. Lorki) w Teatrze Polskim we Wrocławiu, a ostatnio – w adaptacji powieści *Dzieje grzechu* S. Żeromskiego w Teatrze Capitol. Regularnie występuje z własnym kwintetem, w skład którego wchodzi najlepszy polscy muzycy. W 1996 r. założył oryginalny międzynarodowy zespół Cantabile In Jazz, w którym występowały wybitne wokalistki U. Dudziak, M. Hendricks, J. Niemack oraz m.in. basista A. Jackson. Inny projekt artysty to *Trilogy*, który współtworzył z A. Lande i G. Wehingerem. W ramach tego przedsięwzięcia zespół wydał płytę pod tym samym tytułem i odbył w 1999 r. trasę koncertową po USA z gościnnym udziałem P. McCandlessa. Marek Bałata koncertował z takimi jazzmanami, jak m.in. B. Hart, S. Davis, E. Adams, R. Burrage, F. Lacy, P. Madsen, J. Prins, J. Van Poll, M. Piludu, A. Manndorff, R. Burrage, F. Lacy oraz niemal wszystkimi najwybitniejszymi artystami polskimi. Ponadto koncertował w Europie z zespołami Songlines, Klezmokum i Klez-Edge. Jego ostatnie wyjątkowe produkcje to przedsięwzięcia *Niemen – wspomnienie* oraz *Mała msza organowa* J. Haydna.

Chór NFM, fot. Łukasz Rajchert

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsorzy:

